

फिदिम नगरपालिका

स्थानीय राजपत्र (फेदेन पत्र)

खण्ड : ३

संख्या : १२

मिति: २०७६।०६।०९

भाग-२

फिदिम नगरपालिका

खानेपानी तथा सरसफाई उपभोक्ता समिति व्यवस्थापन कार्यविधि,

२०७६

आज्ञाले,

विनोद कुमार दाहाल

प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

फिदिम नगरपालिका

खानेपानी तथा सरसफाई उपभोक्ता समिति व्यवस्थापन
कार्यविधि, २०७६

कार्यपालिका बैठकबाट स्वीकृत मिति	२०७६।०६।०८
प्रमाणिकरण भएको मिति	२०७६।०६।०९

फिदिम नगरपालिका

नगर कार्यपालिकाको कार्यालय

फिदिम, पाँचथर

१ नं. प्रदेश, नेपाल

खानेपानी तथा सरसफाई उपभोक्ता समिति व्यवस्थापन कार्यविधि, २०७६

प्रमाणिकरण मिति: २०७६।०६।

प्रस्तावना : फिदिम नगर क्षेत्र भित्र खानेपानी तथा सरसफाई उपभोक्ता समितिहरूको स्थापना तथा दर्ता गर्ने सम्बन्धमा व्यवस्था गर्न बान्छनीय भएकोले, फिदिम नगरपालिकाको प्रशासकिय कार्यविधि (नियमित गर्ने) ऐन, २०७४ को दफा ४ बमोजिम, खानेपानी उपभोक्ता समिति व्यवस्थापन कार्यविधि बनाईएको छ ।

१. संक्षिप्त नाम, विस्तार र प्रारम्भ:

१) यस कार्यविधिको नाम “खानेपानी तथा सरसफाई उपभोक्ता समिति व्यवस्थापन कार्यविधि, २०७६” रहेको छ ।

२) यो कार्यविधि फिदिम नगरपालिका भित्र लागु हुनेछ ।

३) यो कार्यविधि तत्काल प्रारम्भ हुनेछ ।

२. परिभाषा : विषय वा प्रसंगले अर्को अर्थ नलागेमा यस कार्यविधिमा :

क) “खानेपानी” भन्नाले स्वच्छ पिउने पानी लाई सम्झनुपर्छ ।

ख) “प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत” भन्नाले फिदिम नगरपालिकाका प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत सम्झनु पर्छ ।

ग) “समिति” भन्नाले विधान अनुसार गठन भएको खानेपानी तथा सरसफाई उपभोक्ता समिति सम्झनु पर्छ ।

घ) “तोकिएको” वा “तोकिए बमोजिम” भन्नाले यस कार्यविधि अन्तर्गत बनेको नियम, निर्देशिकामा तोकिएको वा तोकिएबमोजिम सम्झनुपर्छ ।

३. उपभोक्ता समिति दर्ता गर्नु पर्ने : स्थानीय स्तरमा व्यक्तिगत सामुदायिक रूपमा आफ्नो निमित्त खानेपानी तथा सरसफाई एवं अन्य घरेलु प्रयोगको लागि खानेपानी तथा सरसफाई उपभोक्ता समिति दर्ता गरेर मात्र उपभोक्ता समिति स्थापना गर्नु पर्नेछ ।

यस कार्यविधि बमोजिम दर्ता नगरी कसैले पनि उपभोक्ता समिति स्थापना गर्नु हुँदैन ।

४. खानेपानीको मुल दर्ता गर्नुपर्ने :- नगरपालिकाको क्षेत्रमा खानेपानी उत्पादनको मुख्य श्रोत मुहान (मुल) बाट संकलन गरी खानेपानी व्यवस्थापन गर्नु पर्ने अवस्थामा सो मुल सहित आधिकारिक खानेपानी तथा सरसफाई उपभोक्ता समिति दर्ता गर्नु पर्नेछ । खानेपानी तथा सरसफाई उपभोक्ता समितिले खानेपानी व्यवस्थापन गरी सार्वजनिक उपभोग गर्नको लागि खानेपानी संकलन गर्ने उत्पादनको मुख्य श्रोत मुहान (मुल) दर्ता को लागि नगरपालिका समक्ष माग गर्नु पर्नेछ । माग भए पछि निम्न अनुसारको समितिले मुल दर्ता गर्न मिल्ने नमिल्ने सम्बन्धमा स्थलगत अध्ययन सहित छानविन गरी दर्ता गर्न मिल्ने अवस्था देखिएमा मुल दर्ता सहितको अनुमती दिन सक्ने छ ।

१) संयोजक : नगरपालिका प्रमुख

२) सदस्य : सम्बन्धीत वडाको अध्यक्ष

३) सदस्य सचिव : प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

५. समिति दर्ता : (१) समिति दर्ता गर्न चाहने कुनै सात जना वा सो भन्दा बढी व्यक्तिहरूले समिति सम्बन्धी देहायको विवरण खुलाई समितिको विधानको एक प्रति र तोकिएको दस्तुर सहित नगर प्रमुख समक्ष निवेदन दिनु पर्नेछ ।

क) समितिको नाम,

ख) उद्देश्यहरू,

ग) समितिका सदस्यहरूको नाम, ठेगाना र पेशा,

घ) कार्यालयको ठेगाना ।

ङ) समिति संचालनको विधि र प्रक्रिया

(२) उपदफा (१) बमोजिमको निवेदन प्राप्त भएपछि नगर प्रमुखको आदेशानुसार प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतले आवश्यक जाचबुझ गरी समिति दर्ता गर्न उचित ठानेमा समिति दर्ता गरी प्रमाण-पत्र दिनेछ ।

(३) प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतले कुनै समिति दर्ता नगर्ने निर्णय गरेमा त्यसको सूचना निवेदकलाई दिनु पर्नेछ र निवेदकले सूचना प्राप्त गरेको मितिले पैंतिस दिन भित्र त्यस्तो निर्णय उपर नगर प्रमुख समक्ष उजुर गर्न सक्नेछ ।

(४) उपदफा (३) बमोजिमको उजुर प्राप्त भएपछि नगरपालिकाका प्रमुखले आवश्यक जांचबुझ गरी त्यस्तो समिति दर्ता गर्न मनासिव ठहरिएमा सो समिति दर्ता गर्न प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत लाई आदेश दिन सक्नेछ र त्यस्तो भएपछि प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतले समिति दर्ता गरिदिनु पर्नेछ ।

(५) यस दफा अन्तर्गत दिईने प्रमाण पत्रको ढाँचा अनुसूचि १ बमोजिम हुनेछ ।

(६) दर्ता भएको समिति प्रत्येक आर्थिक वर्ष समाप्त भएको तीन महिना भित्र नविकरण गर्नु पर्ने छ । दर्ता दस्तुर क वर्गको समितिको रु २,०००।- (दुई हजार), ख वर्गको १५००।०० र ग वर्गको रु १०००।००

लाग्नेछ । नविकरण दस्तुर वार्षिक क वर्गको रु १०००।०० ख वर्गको रु ७५० र ग वर्गको रु ५००।- लाग्नेछ ।

६. समिति संगठित मानिने : (१) यस कार्यविधि अन्तर्गत द भएको समिति अविद्धिन उत्तराधिकारवाला स्वसासीत र संगठित समिति हुनेछ । सो समितिको सबै कामको निमित्त आफ्नो एउटा छुट्टै छाप हुनेछ ।

(२) समितिले व्यक्ति सरह आफ्नो नामबाट नालिस उजुर गर्न सक्नेछ र सो उपर पनि सोही नाम बाट नालिस उजुर लाग्नेछ ।

७. संस्थाको सम्पत्ती : (१) समितिको सदस्य वा कर्मचारी लगायत कुनै व्यक्तिले समितिको विधान विरुद्ध संस्थाको कुनै सम्पत्ती दुरुपयोग गरेमा, कब्जा गरेमा वा रोक्का राखेमा नगरपालिकाले त्यस्तो सम्पत्ती दुरुपयोग गर्ने, कब्जा वा रोक्का राखेबाट लिई समितिलाई फिर्ता बुझाईदिन सक्नेछ ।

(२) समितिको सदस्य वा कर्मचारी लगायत कुनै व्यक्तिले समितिको कुनै सम्पत्ती वा लिखत वा प्रतिष्ठा विरुद्ध कुनै अपराध वा विराम गरेमा समिति वा समितिको कुनै सदस्य उपर प्रचलित कानुन बमोजिम नगरपालिकाले कारवाई चलाउन सक्नेछ ।

८. यस अधि दर्ता भई वा नभई स्थापना भएका समितिले दर्ता गर्ने : (१) यो कार्यविधि प्रारम्भ हुनु भन्दा अघि तत्काल प्रचलित कानुन बमोजिम दर्ता भई वा नभई स्थापना भईरहेका समितिले पनि यो कार्यविधि प्रारम्भ भएको मितिले १ वर्ष भित्र यो कार्यविधि बमोजिम सुचिकृत गराउनु पर्ने छ । सुचिकृत दर्ता हुनको लागि गत आ.व सम्मको लेखा परिक्षण प्रतिवेदन र साधारण सभाको निर्णय अनिवार्य रूपमा पेश गर्नु पर्नेछ ।

९. समितिको उद्देश्यहरुमा हेरफेर : (१) समितिको उद्देश्यहरुमा हेरफेर गर्न आवश्यक देखेमा वा सो समितिलाई कुनै अर्को समितिमा गाभ्न उचित देखेमा सो समितिले तत् सम्बन्धी प्रस्ताव तयार पारी सो प्रस्ताव उपर छलफल गर्न समितिको विधान बमोजिम साधारणसभा बोलाउनु पर्ने छ ।

(२) साधारणसभामा उपस्थित भएका जम्मा सदस्य संख्याको दुई तिहाई सदस्यहरूले प्रस्तावमा समर्थन जनाएमा सो प्रस्ताव साधारणसभाबाट पारित भएको मानिनेछ ।

तर, सो प्रस्ताव लागु गर्न नगर कार्यपालिकाको पूर्व स्वीकृत लिनु पर्नेछ ।

१०. समितिको वर्गिकरण:- दर्ता अनुमति प्राप्त गरी नगरपालिका क्षेत्र भीत्र संचालनमा रहेका खानेपानी तथा सरसफाई उपभोक्ता समितिहरूको व्यवस्थापनबाट खानेपानी उपलब्ध गराउने उपभोक्ता सदस्य संख्याको आधारमा निम्न अनुसार उपभोक्ता समितिको वर्गिकरण हुनेछ ।

१) १००१ जना वा सो भन्दा बढि उपभोक्ता सदस्य भएको (क वर्ग)

२) ५०१ देखि १००० जना उपभोक्ता सदस्य भएको (ख वर्ग)

३) ५०० जना सम्म उपभोक्ता सदस्य भएको (ग वर्ग)

११. तदर्थ समिति गठन गर्न सकिनेः— यस अघि दर्ता स्वीकृती प्राप्त गरी सञ्चालनमा रहेका र नयाँ अनुमति प्राप्त गरी स्थापना हुने उपभोक्ता समितिहरूले तोकीए बमोजिम ६ महिना भित्र साधारण सभा गरी उपभोक्ता समिति गठन प्रकृया पुरा नगरेमा त्यस्ता तदर्थ समिति वा अवधी पुरा भएका उपभोक्ता समितिहरूलाई विगठन गरी संचालन नियमित गर्न नगरपालिकाको तर्फ बाट सम्बन्धीत उपभोक्ता सदस्यहरू मध्ये बाट तदर्थ समिति गठन गरी साधारण सभा समेतका आवश्यक प्रकृया काम कारवाही गरी गराई व्यवस्थापन गर्न सकिनेछ ।

१२. संघ गठन गर्न सकिनेः— दर्ता स्वीकृती प्राप्त गरी नगरपालिका क्षेत्र भित्र संचालनमा रहेका खानेपानी तथा सरसफाई उपभोक्ता समितिहरू मध्ये बाट एक उपभोक्ता समितिलाई एक सदस्य मानी नगर स्तरिय खानेपानी तथा सरसफाई उपभोक्ता संघ गठन गरी सोही संघको प्रत्यक्ष रेखदेख सहयोग मातहतमा अन्य सम्पूर्ण उपभोक्ता समितिहरू लाई व्यवस्थीत रूपमा संचालन गर्न सकिनेछ ।

१३. हिसाबको विवरण पठाउनु पर्ने : उपभोक्ता समितिले आफ्नो समितिको हिसाबको विवरण लेखा परीक्षकको प्रतिवेदन सहित प्रत्येक वर्ष नगरपालिकामा पठाउनु पर्नेछ ।

१४. हिसाब जाँच गर्ने : (१) नगरकार्यपालिकाले यस कार्यविनियममोजिम दर्ता भएका संस्थाहरूको अनुगमन तथा संस्थाको हिसाब आफुले नियुक्ति गरेको कुनै अधिकृतद्वारा जाँच गराउन सक्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम हिसाब जाँच गराए बापत नगरपालिकाले हिसाब जाँचबाट देखिन आएको समितिको मौज्दाद रकमको सयकडा तीन प्रतिशतमा नबढाई आफुले निर्धारण गरेको दस्तुर असुल गरी लिन सक्नेछ ।

(३) हिसाब जाँच गर्ने अधिकृतले मागेको विवरण तथा कागजातहरू वा सोधेको प्रश्नको जवाफ दिनु समितिको पदाधिकारी, सदस्य र कर्मचारीको कर्तव्य हुनेछ ।

(४) हिसाब जाँच गर्ने अधिकृतले नगरपालिकाले तोकिएको म्याद भित्र हिसाब जाँचको प्रतिवेदन नगरपालिका समक्ष पेश गर्नु पर्ने छ र सो प्रतिवेदनको आधारमा समितिको कुनै सम्पत्ती सो संस्थाको कुनै पदाधिकारी, सदस्य वा कर्मचारीले हिनामिना गरेको, नोक्सान गरेको वा दुरुपयोग गरेको छ भन्ने नगरपालिकालाई लागेमा निजले त्यस्तो पदाधिकारी, सदस्य वा कर्मचारीबाट सो हानी नोक्सानी असूल गर्न प्रचलित कानून बमोजिम कारवाइ चलाउन सक्नेछ ।

तर, प्रचलित कानूनले सजाय समेत हुने अपराध भएकोमा प्रचलित कानून बमोजिम मुद्दा चलाउन सक्नेछ ।

१५. निर्देशन दिने : नगरपालिकाले समितिलाई आवश्यक निर्देशन दिन सक्नेछ र त्यस्तो निर्देशनको पालना गर्नु सम्बन्धीत समितिको कर्तव्य हुनेछ ।

१६. समितिको विघटन वा त्यस्को परिणाम : (१) समितिको विधान बमोजिम कार्य सञ्चालन गर्न नसकी वा अन्य कुनै

कारणवंश समिति विघटन भएमा त्यस्तो समितिको सम्पूर्ण जायजेथा नगरपालिकामा सार्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम विघटन भएको समितिको दायित्वको हकमा सो समितिको जायजेथाले भ्याए स
त्यस्तो दायित्व नगरपालिकाले व्यहोर्नेछ ।

१७. समितिले आफ्नो विधान अनुसारको तोकिएको समयावधि भित्रमा नयाँ कार्यसमिति चयन हुन नसकेमा उक्त कार्यसमितिको स्वतः विघटन भएको मानी अर्को कार्यसमिति चयन नभए सम्म समिति संचालन नगरपालिकाले गर्नेछ ।

१८. (१) यो कार्यविधि लागु हुनु पूर्व जलस्रोत ऐन २०४९ अन्तर्गत दर्ता भएका समिति यसै कार्यविधि बमोजिम दर्ता भए सरह मानिनेछ ।

अनुसूचि-१
फिदिम नगरपालिका
नगर कार्यपालिकाको कार्यालय
फिदिम, पाँचथर
१ नं प्रदेश नेपाल

उपभोक्ता संस्था दर्ता प्रमाण पत्र

दर्ता नं.
नाम :

मिति :

महासय तपाईंले मिति दिनुभएको दखास्त बमोजिम उपभोक्ता संस्था दर्ता गरि प्रमाण पत्र दिइएको छ ।

१. नाम :
 २. ठेगाना :
 ३. उपभोक्ता संस्थाको उद्देश्य :
 ४. उपभोक्ता संस्थाको सञ्चालन गर्ने आयोजनाको नाम :
 ५. आयोजनाको श्रोत : प्रदेश नं. १
 ६. श्रोत रहेको नगरपालिका :
 ७. उपयोग गर्न पाउने पानीको परिमाण :
 ८. आयोजना सुरु गर्नु पर्ने अवधि :
 ९. उपभोक्ता संस्थाले पालना गर्नु पर्ने शर्तहरू
 १०. आयोजनाको बस्तु स्थितिबारे समय समयमा जानकारी दिने ।
- ख) जलश्रोत ऐन, २०४९ तथा नियमावली २०५० बमोजिम कार्य गर्ने ,
ग) समस्या परेमा त्यसको निरूपण नगरपालिकाबाट हुनेछ ।

.....
तयार गर्ने

.....
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

क्र.सं.	कर बुझाएको आ.व	मिति	रसिद नं.	रकम	नॉवकरण गर्नेको नाम, दस्तखत
१					
२					
३					
४					
५					
६					
७					
८					
९					
१०					
११					
१२					
१३					
१४					